

do Bogá obstojí; pa nikjer čutila, ampak le spolno-
vanje božjih sapoved k ti ljubezni tirjajo.

(Dalje sledí.)

Spominki na Gorensko.

(Konec.)

Kar smo od lepôte Blejskiga kraja rékli, veljá tudi od Bohinja, samó de je Bled veliko bolj prijetna in širji, Bohinj pa bolj veličanska dolina, tesno med visoke gore postavljena. Cesta do Bistrice je dovelj dobra; mostovi pa so taki, de se Bogu usmili — in zares poslednji čas je, de jih bodo popravili. V Bistrici sva z mojim Dunajčanam pri Mihatu ostala, kjer sva bila s postrežbo in ceno zadovoljna, akoravno Ljubljancanje pravijo, de Bistriški kerčmarji so čez vse druge dragi. Z dragôto si le samí sebi nar bolj škodjejo, kér ljudí vstrašijo, večkrat v ta kraj priti. Kerčmar in kramar, če sta predraga, morata na zadnje sama sebi svoje blagó prodajati. — Mende de bi práv bilo, ko bi si tudi Ravníca gostivnico saj za gospôske popotnike napravila; ta žena dobro vé, česar gospôda potrebuje, in kér ima tudi lepo kramarijo in kmetijstvo, bi ji ne bilo treba popotnikov stiskati. — V Mihatovi hiši me je práv razveselilo, česki kolovrat najti; tudi sim sploh na Gorenskím marsikaj veseliga v kmetijstvu našel. Turšice precej sadé, in večidel práv pametno, to je, ne pregosto, in jo z drugimi sadeži mešajo, kar je práv. Kozolce, ktere tukej stoge imenujejo, imajo večidel zvezane in práv umno napravljene. Krompir je bil že o Binkuštih také lep, de ga je bilo veselje viditi. — Žalostno pa je viditi, de se tudi pri Gorencih tako malo dimnikov vidi, kér hiše brez dimnikov so vse osmoje-
ne, nesnažne kot hlevi in v vedni nevarnosti ognja. Hiše brez dimnikov so še gerde znamnja ajdovskih Krajncov: kaj ste še ajdje ostali, de imate njih spominke?! K nar večim za 10 gold. se da dimnik napraviti, ki ceno vsake hiše toliko povikša, de ima gospodar še clo asekurancíi menj odrajtovati, če je njegova hiša z dimnikom prevedena. —

V Cojzovih fužinah v Bohinji gré delo veselo od rok; vsako leto gré zdej čez 10 tavžent centov jêkla in čez 5 tavžent centov žeblijev in druge železníne v ptuje dežele; vsako leto pa si zaslužijo kmetje teh gornjih krajev od Cojzovih fužin okoli sto in 18 tavžent goldinarjev dobriega denarja. Lep zaslužik! ki več ko polovico Bohinjcov preredi, ki nimajo veliko rodovitne zemlje. Cojzova slavna rodovina je tedej po pravici velika dobrotnica krajnske dežele imenovati.

Konec najiga popotovanja je bila veličanska Savica, to je, visoki slap, kteriga donenje se že od delec sliši in serce vsaciga popotnika z neizgovorljivim začudenjem napolni. Ta pogled popolno popisati, ni mogoče, in popotni, ki so vidli Rajna slap, pravijo, de se naša Savica pred njim clo nič ne skrije.

„Pojd' in obrazi
S čertami,
Živo mi pisaj
Z barvami.“

De se v podobi
Beli slap
Spenjenja zvirka
Pah in hlap.“

Kar bi jez le prosil, bi bilo, de bi se stopnice k visočini, kjer stoji spominik našimu presvitlimu Nadvojvodu Janezu napravljena, saj toliko popravile, de bi se brez nevarnosti móglo k temu mestu priti, kjer je slavni Vodnik stal, ko je pel:

Grém visoko pit Savico,
Lepih pesmi hladni vir;
Mojstra pevcov na zdravico
Náj mi tēče ta požir!

Dr. B.

Urno, kaj noviga?

(Čuden prikazik). 17. 18. in 19. dan pretečeniga mesca so okoli Opave (Troppau) noter do Poljskiga med silnim dežjem okroglaste zerna iz neba padale, veči ali manjši, nektere také velike, kakor srednji krompir, in toliko, de so jih ljudje po več funtov nabrali in skuhali. Na vodi skuhane zerna so imele okus siroviga krompirja, z mlékam kuhane pa kakor mlečni rajž. — Kemikarji jih bojo po kemijsko razkrojili in natoroslovci nam bojo povedali: iz ktere dežele je vihár ta čudni namešek v dežji prignal.

(V Cerkníški fari) je 9 let star, od gada pičen fant, žalostno svoje življenje sklenil.

Oznanilo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajnskiga sadja.

Po obljubi 22. lista bomo danes začeli imenik krajnskiga sadja in pa imena tistih gospodov na znanje dajati, ki so nam sadja poslali, de bomo sčasoma vse njegove pleména, kraje kjer raste, in pa slovenske imena zvedli. — S tem pervim oznanilam prosimo še enkrat vse tiste, ki se s sadjorejo pečajo, naj nam saj eno kopo vsaciga pleména s perjem vred pošljejo in pa tudi domače krajnske imena. Sleherno pleme naj vsaki s številkami 1. 2. 3. i. t. d. zaznamva, de bo potem koj vedel, od kteriga njegoviga pleména je v Novicah govorjenje. — Tudi s tem bi nam nekteri vstregli, ki mnogoverstne krajnske iména domačiga sadja vedó, de bi nam hotli vse te imena na znanje dati.

1. Gospod Alojzi Urbančič, posestnik Preddvorske in Stermolske grajšine, so poslali Nr. 1. Grosse schwarze Herzkirsche, velikih černih šôck; Nr. 2. Gemeine Marmorkirsche, rudečih hrustavk; Nr. 3. Süsse Mai-Herzkirsche, sladkih černic (ne nunskih ali Nonnenkirsche, ki so višnje); Nr. 4. Büttner's gelbe Knorpelkirsche, rumenk; Nr. 5. Kleine schwarze Herzkirsche, malih černih šôck; Nr. 6. Grosse weisse Marmorkirsche, velikih lepih hrustavk; Nr. 7. Saure Knorpelkirsche — — (krajnskiga imena ne vémo).

2. Gospod grof Rihard Blagaj, grajšak v Polhovim Gradcu so iz svojiga vertá in od nekterih kmetov tega kraja poslali: Nr. 1. Kleine schwarze Herzkirsche, malih černih šôck; Nr. 2. Prinzesskirsche, cepljenc (?); Nr. 3. Gelbe Knorpelkirsche rumenk; Nr. 4. Ostheimer Weichsel, osthajmarskih višinj; Nr. 5. Königsweichsel, kraljevih višinj.

Gospod fajmošter Vertovec so nam pisali, de ne morejo nobene česnje več poslati, kér bi se tudi za 100 cekinov ne mogla polna skledica Ipavskih česinj več dobiti.

(Dalje sledí.)

Odborstvo sadne razstave 8. mal. serp.

Današnjimu listu je perdjan petnajsti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	10. Maliga serpana.		5. Maliga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače.....	3	7	3	13
1 > > banaške.....	3	3	3	20
1 > Turšice.....	2	—	2	5
1 > Soršice.....	—	—	2	50
1 > Réži.....	1	59	2	30
1 > Ječmena.....	1	39	—	—
1 > Prosa.....	1	45	1	56
1 > Ajde.....	1	55	1	42
1 > Ovsa.....	1	6	1	8

je potem takim celo mojo postavo spolnil, in kakor pravi moj učenec, večniga obdarila vreden, vsak drugi pa nevreden. — Tukej so eno rošno prejenjali, in potem od ene druge poglobitve strani ljubezni, namreč od nje osrečenja govoriti začeli.

(Dalje sledi.)

Pogled v gornje kraje.

De bi spoštovani čitatelji in čitateljke *), kraje, ktere jim pokazati hočem, nad seboj vidili, naj se v duhu podajo eno uro pod Videm na pohlevno izvišeni griček, pred katerim celo Brežko-Kerško polje v svoji rajski lepoti razgernjeno leži. Od tega griča vzevši za nekoliko dni slovó, se krenem 1. dan velikiga travna za Savo in Savinjo skoz Celje na Koroško v Šent-Andre.

Potovanje za Savo, od Vidma začevši skoz Reichenberg, Sevnico (Lichtenwald) in Loko do zidaniga mosta (Steinbrück), in od tod za Savinjo do Celja, se nikakor med prijetno šteti nemore; nekaj zavolj vozke rupaste ceste, nekaj pa, kér je dolgočasno se na tesnim, med samimi gorami, zmiram tik vode celih deset ur voziti.

Videm je vas 2 uri nad Brežcami (Rann), Kerškemu mestu nasproti na levim bregu Save. V ti vasi je farna cerkva in sedež nar doljniga tehantijstva v Štajarski deželi. Kolikor Sava štajarske zemlje v Treboljski fari (Trifail) začevši do hrovatske meje, 6 milj na dolgo, père in liže, ni nobeniga kraja za njo, kateri bi za štajarsko tergovino s Krajnci imenitniši bil, ko Videm. Kar se vina na Savski strani od Bizela do Reichenberga v Šent-Lovrenški, Pišeški, Sromeljski, Artiški, Zdolski, Videmški in Reichenberški fari pridela, ga do maliga Krajnci pokupijo, na Vidmu v ladje nabašejo, in v gornje kraje po Savi splavljajo. Med vsimi vini iz imenovanih far je bizelsko v Šent-Lovrenški fari nar boljši; pa po Krajskim vse te vina za bizelsino točijo in pijejo. Ako bi brodniki na ladjah, kar iz barigelj skrivaj vina poserkajo, s vodó ne nadomestovali, in ako bi Krajnci na kervavo farbo v vinu toliko pregnani ne bili: bi se lahko terdilo, de oni nar pravičniši vina, ki so čisto same na sebi, pijejo. Kér pa nar bolji bele vina zamečujajo, rekoč: de so s vodó smešane: so vinoredniki, ako zadosti črniga grozdja nimajo, vselej prisiljeni, svoje bele vina Krajncem s prežuljko, s habtovnimi jagodami (Attichbeeren), s borovnicami i. t. d. začinjati.

Od Vidma do Reichenberga, majhniga teržiča, se lahko v eni uri, od tod do terga Sevnice v dveh, in od Sevnice do zidaniga mosta v treh urah pripelje. Pred nekolikimi desetletji je bilo potovanje **) od Sevnice do zidaniga mosta bolj tegotno, ko zdaj. Moralo se je namreč celo pot po krajski strani potovati, in po takim 2krat čez Savo prepeljati. Od léta (ako sim práv podučen) 1823 je pa cesta skoz po štajarski strani napravljena.

Govorijo pri nas, de bojo ob kratkim od zidaniga mosta v Zagreb pošno cesto delati začeli. Krajncem in Štajarcem ta cesta močno v glavi tiči. Vsaki jo po svoji strani želi. Kolikor sim potovaje za Savo sveta viditi mogel, po katerim bi se cesta laglje speljati dala: se mi vidi, de jo bojo Krajnci na svojo stran potegnili. Ako bi pa utegnila po štajarski strani speljana biti, se pri Loki eno uro pod zidanim mostam, kér veliki pla-

*) Pri nas rabimo besede: bravci in bravka za imenovanje ovc.

**) To je za vozne popotnike.

Pisatelj.

zovi, skorej za četert ure na dolgo, léto in dan cesto nadlegujejo, in doli v Savo tišijo, popravljanja nikdar zmanjkalo ne bo.

(Dalje sledi.)

Poslavljenje.

Presvitli Cesar so po viksim sklepu od 26. rožniga cveta tega leta našiga častitiga rojaka in dozdanjiga c. k. učenika véroznanstva in odgojiteljstva v Gorici, gospoda dohtarja Antona Füstera, za c. k. učenika véroznanstva in odgojiteljstva na Dunaji izvolili.

Urno, kaj noviga?

(200 knfetov) iz Toporic v Cipskim komitatu na Ogerskim je zavoljo revšine zapustilo svoj dom in kmetijstvo, in se preselilo v Banat. Med temi 200 kmeti je le malokdo kupca za svoje zapušeno posestvo našel — večidel vsi so takó šli.

Oznanilo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajskiga sadja.

(Dalje.)

3. Gospod Kramer, tehant v Stari Loki, so poslali od sv. Tomaža iz gorá prejetih belic (kleine runde Waldkirsche) in pa černic (schwarzes Taubenherz).

4. Od gospoda Ferd. Šmidta iz Šiške smo dobili: ruménk (gelbe Herzkirsche) in pa velicij Ipavskih višinj (grosse Wipbacher Weichsel), ktere smo za posebno plême spoznali.

5. Žlahtna gospá Vestova je poslala iz Šent-Petra začernelih hrustavk (dunkelrothe Knorpelkirsche).

6. Na vertu kmetijske družbe na Poljanah se do-bijo: zgodnje kraljeve amaréle ali — kakor jim kmetje pravijo — mamèrle (frühe königliche Amarelle); zgodnje amaréle (frühzeitige Amarelle); male zgodnje amaréle (kleine frühe Amarelle), ki so posebno žlahno plême sladkiga, prijetno kisljatiga okusa; in pa velike spanjske višnje (grosse spanische Weichsel). Sadjorejci! če hočete nar žlahnejših višinj imeti, ki so velike, lepe in dobre, de ni boljših, pridite na spomlad po cepiče in hvalo nam boste vedli. Te višnje, ki so jih ranjki profesor, žlahtni gosp. Vest, skerbni oče družbniga verta, tù sèm zasadili, in ki so še le okoli sv. Jakoba popolnoma zréle, so pod številko 106 na družbinim vertu zaznamovane; le poprašajte za višnje pod številko 106, in gosp. Dr. Struppi vam bojo radi cepičev dali. — Tudi zgorej imenovano malo zgodnjo amarélo pod številko 174 vam priporočimo.

(Dalje sledi.)

Odborstvo sadne razstave na sv. Aleša dan.

Današnjemu listu je perdján šestnajsti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajuju	
	17. Maliga serpana.		12. Maliga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	—	—	3	8
1 > > banaške	3	3	3	15
1 > Turšice	2	—	1	58
1 > Soršice	—	—	2	40
1 > Réži	2	15	2	28
1 > Ječmena	1	41	—	—
1 > Prosa	1	51	1	56
1 > Ajde	2	1	1	42
1 > Ovsa	1	6	1	8

od zidaniga mosta do Celja za saboj ima, ako je zdrave pljuča in kosti iz tolikih nevarnost odnesel. Kakor sedanje lice železne ceste od zidaniga mosta do Celja kaže, se letas še ne bomo po nji vozili.

(Dalje sledi.)

Nesrečna prigodba.

Nek kmet iz Verhniške komisije, ki po svojim stanu ni mesár, je zaklal skrivej bolno kravo s hudo strupenim vrančnim prisadam. On in njegova žena sta dobila černe mehurje po rokah; možá so še ozdravili v Ljubljanski bolenišnici, za ženo je bilo pa že prepozno, kér se je strupenina že v celo truplo potegnila; umerla je v bolenišnici 21. tega mesca. Oj, de bi vunder ljudjé verjéti hotli, kakó nevarno je z bolno živino opraviti imeti, dokler se nje bolezin ne pozná, posebno pa s tako, ki je na vrančnim prisadu bolna, kteriga človek takó lahko od nje naleze, kadar bolno ozdravljuje in se pri tem opravilu kaj rani ali drugač oskruni! Pregrešno pa je in tudi zoper cesarske postave, bolno živino, in zlasti z vrančnim prisadam, skrivej klati, njeno mesó jesti in prodajati, in takó življenje veliko ljudjé v nevarnost pripravljati. Oj, kolikrat smo že v Novicah opominjevali, svarili in za Božjo voljo prosili, de bi se ljudjé tacih nesreč varovali; — ali bojo naše besede zmirej besede vpijočiga v pušavi ostale!! Vsi kmetje ne beró naših Novic; naj bi saj tisti, ki jih beró in naše opomíne slišijo, take potrebne poduke po vsi svoji moči krog in krog oznanovali, de bi se take reči po celi deželi razglasile! Dr. B.

Za božjo voljo ali še ne bo konec vraž!

V 26. listu Novic smo oznanili žalostno prigodbo, de je en otrok blizo Kroke na Gorenškem od gada pičen umerl. Danes pa vémo za gotovo povedati, de je oče te nesrečne deklice, ki jo je gad v desno nogo pičil, v Kropo šel — ne zdravnika na pomoč klicat ampak po nekiga fužinskiga delavca, kterimu neumni babjeverci moč pripisujejo, de zna kačji pik panati. Goljufni mazec (Quacksalber) res pride, opravi svoje čire čare, pravi de se ni treba zdaj nič več bati, in gré kakor mogočen izveličar od ondot. — Drugo jutro je deklica že na parah ležala, kteri bi se bilo, kakor so zdravniki rekli, précej v začetku lahko pomagalo. — Ali ni to strašna in pregrešna neumnost, takim goljufnim mazcam, takim krivim prerokam, takim sleparskim rokonavžarjam le nar manjši reč verjeti in jih na pomoč klicati!

Pri ti priložnosti moram še eno žalostno prigodbo ravno take vražne baže povedati, která se je lani na Gorenškem zgodila, in ki je dva človeka ob življenje pripravila, eniga pa za zmirej nesrečniga storila. Nek žolčičen kmetiški fant je začel bolehovati. Namest zdravila pri zdravniku iskati, gré mazce in sleparske copernike za svét prašat; ti ga zagotovijo, de mu je bolezin narejena, in mu ukažejo, de ga poprej ne morejo ozdraviti, dokler jim ne prinese kos srajce ali pa lás tistiga človeka, ki je njegov nar večí sovražnik. Kér se mu to vražstvo čudno zdí, se spravi čez Ljubelj in gré na Koroško drugo copernico za svét prašat; tudi ta babéla mu ravno to svetje, mu še clo v ogledalu podobo tistiga pokaže, ki mu je bolezin naredil, in mu pravi, de se ne bo ozdravil, dokler njegov sovražnik živí. Neumni človek verjame, kar mu gerda baba pravi, gré domú, in ubíje na samotnim kraji stariga soseda, s kterim je nekoliko v prepíru živel. — Sodnja gosposka ubijaveca

vjame, v ječo zapré — in de se mu bo huda péla, je gotovo; copernico so na Koroškem zaperli, se je pa v ječi sama obesila. —

Bravci! kaj pravite od te žalostne prigodbe? —
— Za božjo voljo, ali še ne bo konec vraž?!

Dr. B.

Konjsko mesó.

Hanoveranske Novice pišejo od 10. rožniga cveta: Od 17. maliga travna do danes je bilo tukej 42 konj zavoljo predrage piče in vunanjiga poškodovanja prodanih, po postavah ogledanih, potem zaklanih in pojednih. Sabato pred Binkuštmí so 4 konje zaklali in od njih 20 centov mesá v mesnicah prodali. Nar mlajši zaklanih konj je bil 2 leti, nar starji pa 21 let star.

Šent-Elenska pšenica

se dobí na prodaj tudi v Ljubljani na Poljanah Nr. 58, bokal za 50 kraje. Iz pol maselca je pridelala posestnica te pšenice cel mernik ($\frac{1}{2}$ vagana); za posetev 2000 štirjakov (Quadratklafter) velike njive je po Dunajskih skušnjah dovolj 1 vagan; seje se v jeseni nekoliko popred kakor navadna pšenica, in pa veliko redkeji. Dunajčanje se práv tergajo, tiste elenske pšenice kaj dobiti, od ktere smo v 28. listu govorili; noč in dan je straža okoli njive postavljena, de je nobeden kako klasje ne posmukne. Na Krajskim in tudi po drugih deželah je ta pšenica že neke leta znana — pa se je kmetovavci niso hotli poprijeti; zdej pa hočejo na enkrat vsi čez-njo planiti.

Oznanílo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajskiga sadja.

(Dalje.)

7. Gospod Janez Dolenc, kupec in posestnik v Ipavci, so nam poslali 19. dan tega mesca posebno žlahnih in popolnoma zrelih breskev, ki se Majdalenšice (frühe Purpurpfrirsich) imenujejo in ki so na gosp. Dolencovim zemljišu poleg Ipavskiga terga zrasle. Ravno ta gospod so poslali en dan potem tudi na njih zemljišu, stara gôra imenovanim pridelanih žlahnih fig, ki jih Šmirnarce (Smirner) imenujejo.

8. Iz verta gosp. Sována, kupca in posestnika v Ljubljani, smo dobili zgodne dolgorepke, (langstieliga Sommermuscat), ki so med hruškami pri nas nar perve zrele.

9. Od gosp. Jurja Pajka, tesarskiga mojstra v Ljubljani, ravno take.

(Dalje sledi.)

Današnjimu listu je perdjan 13. dokladni list — in pa sedemnajsti del kemíje.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	24. Maliga serpana.		19. Maliga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	56	3	8
1 > > banaške	3	—	3	9
1 > Turšice	2	—	1	58
1 > Soršice	—	—	2	40
1 > Reži	2	4	2	25
1 > Ječmena	1	51	—	—
1 > Prosa	1	54	1	56
1 > Ajde	1	53	1	42
1 > Ovsa	1	7	1	8

in zernja obéta dovelj. Ječmena bo nar več, mislim, de bomo prihodnjč ječmenovo kašo bolji kup jedli, kakor letas; turkinja (koruza) se tudi práv lepo obnaša; oljka nam veliko pridelka obeta, tode je še vse v božjih rokah, če je nam le toča ne vzame, ktera nam vseskozi hudo žuga, in je tudi v nekterih krajih že desetino pobrala; ne razumim, de nas takó rada obiše! če se le od juga oblačik na nebu prikaže, smo že v strahu pred njo. — Kakó se nam bo pa letas krompir obnesel, ne vém še, stoji práv čversto, upanje imamo, de se ga bo gnjiloba letas ognila. — Toliko za danes! Z Bogam!

A. Zdešar.

Reja murbnih drevés in židnih gosenc na Krajskim.

Reja murbnih drevés in židnih gosenc se je začela po Krajskim zmirej bolj vzdigovati. Gosp. grof Franc Ksaveri Aversperg, grajšak v Veliki Vasi na Dolenskim, ki so se z velikim veseljem židoreje poprijeli, so pridelali letas 4 cente in 75 funtov židnih mešičkov ali kokonov.

Avstrijski Llojd.

De se je Terst in celo kupčijstvo avstrijskiga cesarstva v poslednjih letih zlo povzdignilo, je storila posebno neka imenitna kupčijska družba v Terstu, ki se Llojd imenuje. Nekdo je tedej unidan v nemških Novicah „Gegenwart“ ob kratkim práv dober odgovor dal na vprašanje: kaj je Llojd? rekoč: 25 parabrodov (Dampfschiffe) z 200000 ljudmi in z 50 milijoni blagá, ki se v enim letu na njih peljejo, — to je avstrijski Llojd.

Neizrečeno velika hudobija.

V Gorici, blizo vasi Otoka v Mošniski fari na Gorenskim je bila nekimu kmetu 5 let stara kobila, ki je imela že dve lepi žebeti, sedaj pa tretjič breja, in ktere bi ne bil posestnik rad spod 200 gold. dobriga denarja prodal, 20. dan rožniga cveta letašnjiga leta, ukradena. Drugi dan so jo pol ure od Dobriga polja pri nekim kozelcu izstradano privezano še živo naši, tode brez jezika, kteriga ji je bil hudobni tat globoko v goltancu odrezal. — Bogo gladno živinče je močno po kermi hrepenelo, pa — jesti ni moglo! Potem so jo skozi Radoljco v Spodnjo Lipnico h konjedercu peljali. Radoljčanje so jo ogledovali, in z enim glasam neusmiljeniga hudobneža obsojevali, rekoč: „Taki trinog, ki je ubogo živino takó neusmiljeno mučil, ne zasluži družiga, kakor de bi se mu tudi jezik odrezal, ali pa de bi ga za jezik perbili ali za-nj obesli.“ — Tatú, gerdiga divjaka, pa še niso zvedli, posebno kér se vlastnik mučeniga živinčeta ni svest, de bi bil s kakim takim človekam v prepír ali kreg, v zamero ali pa v sovražtvo, zapleten bil! —

Mesarska terdoserčnost.

Pri ti priliki vam tudi od nekterih Gorenskih mesarjev gerdo navado oznamimo, kakó neusmiljeno z živino ravnajo, predin jo v mesnici pobijejo, de jih v černe bukve zapišete. Kader ti terdoserčneži kakiga vola, kako kravo ali kakošno drugo živinče za klavšnjo kupijo in v mesnico peljejo, in če se priméri, de se živinče, ko ga mesár žéne, čez kak most iti boji, takrat zgrabi divji mesár živinče za rep, ter mu ga vlomi, in pravi, kér to živinčeta hudo boli, gré tudi precej in rado čez most v mesnico. — Ali ne zaslužijo taki gerduni še kaj več, kot černih bukev?

Novice.

(Jajci v jajcu) Anton Osana nam je iz Razdertiga pisal: V Grabnih Ipavske fare pri Lozicah je mesca rožniga cveta tega leta neka kokoš jajce znésla, ktero je bilo na videz precéj veliko. Hišna gospodinja Ana Fabčič je jajce ubila in v sredinjega najde drugo, kakor orh debelo, in v tem še eno, kakor léšnik debelo, ravno takó lepo kakor so druge od kokoš znesene jajca.

(Človek v božjih rokah). 19. rožniga cveta je v Nadožu na Erdeljskim bežal nek ovčár s svojima dvema otročicama in 45 ovcami pred dežjem pod hrúševó drevó. Strela udari v drevó — razun hčerke pade vse mertvo okoli; pa ovčár, njegov sin in ena ovca so čez 2 uri zopet oživili — 44 ovác pa je mertvih obležálo.

Oznanílo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajskiga sadja.

(Dalje.)

10. Gosp. M. Korén iz Planine so od M. Milavca iz Studeniga poslali: žlahtnic (Jakobsbirne); višinj jesiharc (Erdweichsel, kleine essigsauere Zwergkirsche), in pa Bredovih marelic (Aprikose von Breda); té marelice so velike hvale vredne in posebno dobriga sočniga okusa.

11. Od gosp. Souvana v Ljubljani smo dobili: parskih rudečih Soleburgarc (geblümte Muskatbirn), so dobre in posebno leporudeče; žlahtnic (Jakobsbirn) in laških medenic (Annabirne), ki ste tudi priporočevanja vredni; nar manjših muskatelic (Sieben ins Maul) in pa rumenih zgodnjih muskatelic (kleine gelbe Sommermuskateller), in pa poletnjih tofeljnov (Sommertaffetapfel) in poletnjih jagodičarjev (Rothe Sommerkalvill oder Erdbeerapfel).

12. Gosp. Janez Krivic, tehant v Górijah so poslali velikih černih šóck (grosse schwarze Herzkirsche), posebno lepiga in dobriga pleména, in pa režénk, ki so mehke po okusu zlo tepkam enake.

13. Gosp. grof Vincenci Thurn, grajšak v Radoljci so poslali že večkrat pohvaljenih laških medenic (Annabirn), ki so po pravici od gorenskih kmetovavcov zlo obrajtane, kér so zares dobre, zgódej zréle in rade polne; ravno tacih smo dobili tudi

14. od gosp. Jurja Pajka v Ljubljani.

15. Gosp. Jožef Poklukar, fajmošter na Dobrovi, so poslali: Nr. 1. frühe Sommerblankette (prosimo za krajsko imé), Nr. 2. žlahtnic (Jakobsbirn) in pa Nr. 3. Nagovizer-Birn (prosimo za krajsko imé), kér to pléme je dobro in tudi po nemških krajih zlo obrajtano.

Odborstvo sadne razstave 28. mal. serp. 1847.

(Dalje sledí.)

Današnjimu listu je perdjan osemnajsti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	28. Maliga serpana.		26. Maliga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	2	47	3	4
1 > > banaške....	2	55	3	6
1 > Tursice.....	2	—	2	3
1 > Sorsice.....	—	—	2	34
1 > Réži.....	2	5	2	25
1 > Ječmena.....	1	38	—	—
1 > Prosa.....	1	54	1	55
1 > Ajde.....	1	40	1	55
1 > Ovsa.....	1	2	1	9

denárjev pa cempera ne dobiš.“ — Siromak se joka, kaj čem vender početi? živ ne morem v jamo, domu grem, in čakal bom, de mene in družino lakota podavi. Vóhernik pravi: véš kaj? krast pojdi! — Revež obmolkne in gre klavern domu. Ponoči vstane in gre rés, kakor mu je skopuh bil svét dal, krast; pa kam, kaj mislite? — ravno k bogatinu, in pomuza mu célo slanino z dimnika dôli, in znosi na svoj dom. Zjutrej gospodinja vstane, in v kuhno gré, perpravljat za družino kosilo; ko se pa kviško ozrè, zagleda, de je vse mesó z dimnika pobrano. Na glas zakričí, in skliče vso družino na noge. Gospodár, ravno zgor imenovani skopuh, kmalo vgone tatú, in ga neutegama gospóski ovadi. Gospóska pošlje po tata, in ga vpraša, ali je res ukradel, česar je obdolžen, ali ne? Revež nič ne tají, ampak spozná v okomigleji svoj gréh: de je v veliki sili, in po svétu tožníka to storil, de mu ni hotel za preslonbo ne eniga koplévnika mešaniga žita bres denárjev dati, in de je resnično poštene volje bil, mu berž ko berž dolg plačati. —

In glejte, kakošno obsodbo je tukej gospóska storila! — Reveža je oistro posvarila, de je kradel. Skopuhu pa je terdo prepovedala, de nima od siromaka ne gôle kostí nazaj terjati, ampak de mu mora še žita in perkuhe dati, kér ob gôlim mésu ne more ravno lahko obstati. In perstavi mu še resne besede: Če nočete révežam dobriga storiti, jim tudi pregrešnih svétov ne sméte dajati.“

Práv je gospóska obsodila, kér boljši je ta kakor práv gorka zauha. M.

Dopis iz spodnjiga Štajarskiga.

Po hudi spomladi zavoljo pomanjkanja živeža smo težko pričakovali noviga živeža, in smo, hvala Bogú! spet srečno sternino pod streho spravili; pšenice je veliko in je práv lepa, réž na snopu je malo plenjala, je pa na zernu toliko boljši; sadja bo na kupe, in že novo pijačo iz jabelk delajo; češplje so še bolj polne kot lani; sená je tretji del manj od lani, zato je pa tudi živinska kupčija padla; v nogradih je še kar zdravo in polno grozdje; zatorej staro vino na prodaj silijo in se mu cena níža.

Samo en sovražnik nam zdej žuga, ki nam veliko žalost dela — gnjiloba na korúnu se sémtertje prikazuje. Ali je tudi drugod taka? *) Na poti za Savo čez Bóštanj sim gosp. Dermelna obiskal; svetinje, ktero je zavoljo pridne reje murbnih dreves dobil, ni zastonj dobil; njegove murbe tako lepo rastejo, de jih je veselje viditi; z eno besedo rečem: gosp. Dermel je v svojim kmetijstvu lep izgled drugim kmetovavcam.

Gospodu fajmoštru Vertovcu se mi nevedni bravci práv práv lepo zahvalimo za lepo zvezdoslovje; Bog nam ohrani per zdravji še dolgo let taciga gospoda učenika! — pič.

Oznanilo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajnskiga sadja.

(Dalje.)

16. Jožef Vodè, cerkovnik pri nunah v Loki,

*) Sémtertje se sicer sliši, de krompir gnjije, tode letas bojé ne bo sile, zakaj že davnej ni krompir takó lepo cvetel kakor letas, in že davnej ni bil takó rodovitén kakor letas; lahko rečemo, de ga je letas na pol več, kot druge leta. Če ga tedej tudi nekoliko pod zlo pride, ga bo še dosti ostalo, kér se krompirjeva bolezin — kakor se sliši — letas ni takó razširila kot lani, in kmetovavci tudi že bolj vedó, kakó je s krompirjem ravnati, de se ga po nevednosti in nemarnosti ne bo toliko pogubilo. Vredništvo.

je poslal iz nunskega verta hvale vrednih velicij marelje (grosse gemeine Aprikose).

17. Gosp. Samasa, v Ljubljani: poletnih tofeljnov (Sommertäpfel).

18. Gosp. Anton vitez od Widerkhern, grajšak iz Male Loke na Dolenskim: žlahtnic (Jakobsbirn) in pa kersnih jabelk (Sommerpepping). Gosp. vitez Widerkhern so prvi, ki so nam iz Dolenskiga kaj poslali, upamo, de se bo pogostno pošiljanje iz Dolenskiga zdej začelo.

19. Gosp. Jožef Dolenc, komisijski uradnik in posestnik v Ipavi, so poslali breskev po imenu zgodnje laške kostenice (weisse Magdalenenhärtling).

20. Gosp. Janez Dolenc, kupec in posestnik v Ipavi: ravno tacih breskev in pa grozjdja terte Augustane (Augustana).

21. Gosp. fajmošter Kunstl, iz Lés na Gorenském: Nr. 1. že pohvaljenih laških medenc (Annabirn); Nr. 2. belih ali drobnih medenc (múz) Honigbirne; Nr. 3. rumenih medenc (frühzeitiga Wirthschaftsbirne) Nr. 4. še niso bile zrele; Nr. 5. medenčnih sladčkov (gemeiner süsser Wildling); Nr. 6. Kirschpflaume, kónj (?), to robo so gosp. Pirc v te kraje zaplodili; Nr. 7. špingeljnov (gelber Spieling). — Práv vseč so nam bili mnogoteri pristavki gosp. fajmoštra, namreč: de je bilo letas češinj v Leški okolici celo reč in de je en sam kmet čez 60 gold. za nje skupil (kmetje ali slišite, koliko dobička sadje prinese!), srednja cena je bila za mernik po 40 kraje., nar zgodnejši in nar poznejši so se pa tudi prodajale po 18 grošev. Ni jih bilo treba, na prodaj okoli nositi, branjevke in branjevci so na dom po-nje prišli. Laških medenc je bilo letas veliko; mernik po 18 grošev; tudi ceno belih ali drobnih medenc je zgorej imenovani kmet na 18 grošev postavil. Medenca pride bojé od besede med; na Gorenském imenujejo zgodnje hruške medence, zgodnje jabelka pa medenčnjike; vse sadje, ki je posebno dobriga, žlahtniga okusa (zmaha), dobí perimik laško, kar spričuje, de je prvo žlahtno sadje v naše kraje večidel iz Laškiga prišlo.“

Odborstvo sadne razstave 4. vel. serp. 1847.
(Dalje sledi.)

Prislovice Štajarskih Slovincov.

Smert si v nikom ne prebira. — Počasi se tudi déleč pride. — Ima več sreče, kakor pameti. — Dobro delo se samo hvali. — Pogosta družina, sloka živina. — Kaj veljá lepa skleda, pa nič v nji. —

Vganjka zastavice v poslednjim listu je:

Svet, leto, mesec, dan in noč.

Današnjimu listu je perdjan 14. dokladni list — in pa dvajseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajuju	
	14. velikiga serpana.		9. velikiga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	37	2	40
1 > > banaške	2	55	2	47
1 > Turšice	2	5	2	6
1 > Soršice	—	—	—	—
1 > Réži	2	2	2	20
1 > Ječmena	1	59	—	—
1 > Prosa	1	53	2	—
1 > Ajde	—	—	1	50
1 > Ovsá	1	3	1	9

Novi zvonovi v Starim Tergu na Štajarskim.

Na svojim popotvanji skozi Koroško in Štajarsko deželo, na katerim sim osem tako veselih dni doživel, de jih nikdar pozabil ne bom — sim zadel v nedeljo 8. veliciga serpana tudi posebno veselico v Starim Tergu, kjer je bilo častno posvečenje štirih novih zvonov obhajano, ki so jih en teden popred iz Ljubljane od zvonarja gosp. Samasata perpeljali. — Škoda de mi prôstor ne pripustí, celo praznično obhajanje takó natanjko popisati, kakor bi želel, in de moram le ob kratkim spomin tega veseliga dneva Novičniku listu izróčiti.

Sila veliko ljudi se je iz bližnjih in daljnih krajev zbralo v nedeljo zjutrej, ki so želeli priča biti tega svetiga opravila. — Obdani od osem duhovnih gospodov in od osem botrov in botric so visoko častitljivi gosp. Dr. Franc Friedrich, infulirani stolni prošt Lavantinske škofije, v škofji napravi po sveti cerkveni šegi nove zvonove posvetili, ki so zalo okinčani pod zvonikam posvečenja čakali in koj potem v visoki zvonik potegnjeni bili, ki je ravno pred sto leti sozidan bil, in kteriga sosidanja stoletni spomin so farmani tudi ravno to nedeljo praznovali.

„Goršiga pa pri cerkvi ne najdeš in ne slišiš, kakor so v cerkvi vbrane orgle, in zunej cerkve glasni zvonovi, ki mehčijo naše serca, in jih povzdigujejo v sveto nebó, z nami veselo pojó in milo žalujejo. Pač res lepe in drage reči, ki jih sv. mati katoljška cerkev k službi božji posvečuje, ter so vsake cerkve lepota, pa tudi slava keršanske soseske, ki jih omisli.“

Kdo se ni práv živo spomnil resnice in veljavnosti teh besedi, ki jih v letašnjih slovečih „Drobtineh“ bremo, ravno pri tem praznovanju v Starim Tergu? Tudi gosp. Franc Lipold, kaplan pri sv. Egidi poleg Misljane, pridigar pri današnjim praznovanju, so v svoji mnogo pohvaljeni pridigi spomnili dobrotljivega djanja farmanov, posebno pa tukajšnjiga tehanta gosp. Tomaža Koréna, ki zaslužijo po vsi pravici pravi oče svoje fare imenovani biti. Meni so trije bôtri novo posvečenih zvonov sami pripovedovali, koliko gosp. tehant za cerkev storijo, in de so lani, ko so zvonik s bakrenim pleham pokrili in nove orgle napravili, kar je skupej čez 3300 gold. verglo, oni sami 2000 gold. srebra dodali. Pri vsih cerkvenih napravah in takó tudi pri zvonéh so gosp. tehant vselej prvi dobrotnik. Kakor so gosp. tehant Korén, takó si tudi jez praviga gospoda fajmoštra na dobri fari vselej perviga farmana mislim, de kadar je potreba v cerkvi ali za cerkev kej napraviti, tudi prvi pomaga. Práv lepó so se pri daritvi (ofru) tudi imenovani botri in botrice zvonov obnesli, ki so 162 gold. srebra darovali.

Po dokončanim cerkvenim opravilu je bila krasna gostija v farovžu pri gosp. tehantu na dveh velicih mizah, pri eni je bilo 30 gospôških, pri drugi pa okoli 50 kmetiških gostov zbranih. Práv židane volje smo bili vsi. Pervo zdravico so napili gosp. tehant Njih milosti, ljubljenimu vikšimu pastirju Lavantinske škofije, knezu in škofu gosp. Antonu Martinu, drugo Njih ekscelencii, milostljivimu Ljubljanskimu knezu in škofu, patronu Staro-Teržke cerkve gosp. Antonu Alojzju, tretjo pa visoko častitimu stolnimu proštu, gosp. Francu Friedrichu, posvétniku novih zvonov! Gosp. stolni prošt so napili potem zdravico gosp. tehantu, gosp. tehant pa vsim dobrotnikom te cerkve, potem vsim pričijočim gostam in pa tudi mojstru zvonov — gosp. Samasatu, ki je zvonove naredil in se pri tem delu zopet perviga slovenskiga zvonarja skazal. Vsi štirje zvonovi imajo 47 centov in 41 funtov teže, dajo skupej

popolni glas D-dur in kaj lepo pojó; le škoda, de niso takó obešeni, de bi se vsi v zvonjenji lepó verstili, kakor jih pri nas na Gorenském, posebno pa v Šent-Vidu nad Ljubljano slišimo. Le takrat se pa vsi zvonovi skupej lepó vbirajo, kadar vsi — od veliciga do maliga — enako visoko visé; če je pa mali zvon prekratko obešen, se prenaglo prekucva ter preglasno od drugih pôje. To naj bo vsim tistim priporočeno, ki imajo s tem delam opraviti! Tudi naj se zvonjenje — kadar z vsimi šterimi zvonijo — nikdar z velikim, ampak z malim zvonam začne.

Práv lepo vreme je povikšalo še občinsko veselje tega dneva, ktero je streljanje med svetim opravilam in tudi popoldne med zdravicami oznanovalo dalječ okrog!

Pri ti priliki se ne morem zderžati povedati, kaj veseliga se mi je še poverh občne veselice tega dneva perpetilo. Ko so namreč trije botri novoposvečenih zvonov slišali, de so tudi mene gosp. tehant h kosilu povabili, so prišli k meni in mi svoje veliko veselje nad Novicami razodeli; eden med njimi — nar bolj goreči bravec — me je poln hvaležnosti celó kušnil. Ta kritika prostiga kmetovavca mi je ljubši in me je bolj ganila, kakor marsiktera druga, od ktere serce nič ne vé; pisavcam Novic pa kaže, de njih trud ni zastonj, ampak de njih spiski globoko segajo v ljudstvo.

Dr. Bleiweis.

Oznanilo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajnskiga sadja.

(Dalje.)

22. Matija Kalan, iz Godešca je poslal meduk (Braunschweiger-Milchapfel).

23. Gosp. Primaž Hudovernik: (Rothen Sommer-Rosenapfel), slovenskiga imena tega zgodnjiga plemena, ki je hvale vredno, ne vémo.

24. Gosp. fajmošter Vertovec, iz Šent-Vida: žlahtnih breskev majdalensic (der weisse Härtling oder die weisse Magdalene).

25. Sedušak, kmetovavec iz Homca je prinesel 10 plemén mnoziga lepiga sadja, namreč 4 plemena hrušk, namreč: muškatic, Nagovic ali Haberbirn (?), grosse Cuisse Madame (?), grüne Sommermagdalene (?); 4 plemena jabelk: poletnih tafelnov, weisser Sommer-Gewürzapfel (?), gestreifter Sommercalville (?), geflammtter Kardinalapfel (?) in 2 plemeni takó imenovanih kónj. (Vprašavne znamenja (?) pomenijo, de slovenskiga imena dozdej še nismo zvedli).

Odborstvo sadne razstave 10. vel. serp. 1847.

(Dalje sledí.)

Današnjimu listu je perdjan 15. dokladni list — in pa ena in dvajseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	21. velikiga serpana.		16. velikiga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	2	34	2	30
1 > > banaške....	2	50	2	40
1 > Turšice.....	2	—	2	6
1 > Sorsice.....	—	—	—	—
1 > Reži.....	2	4	2	15
1 > Ječmena.....	1	20	1	33
1 > Prosa.....	1	—	1	55
1 > Ajde.....	1	35	1	46
1 > Ovsá.....	1	1	1	—

Vajvodova Jerca, Čukov Matevž, Jakobov Jakob, Gregorinov Tonček, Kodrova Minca, Skalovčeva Nežka, Bremčev Jožek, Marodnov Janezek, Logarjeva Minca, Rožmanova Urška. Le ti otrôci (sploh še le od 7—13 let stari) in še drugih nekež jih je, ki so se zdej z izrejo sadnih drevésc pridne skazali, in se zavolj njih mladosti za sadjorejo od njih še mnogo upati smé.

Po natanjknim pregledu je letašnjih drevésc . 4242
 „ „ „ „ lanjskih „ . 2318
 „ „ „ „ predlanjskih „ . 120

Vsih skupej . 6670.

Naj se le, kakor otrôci po dobrih učeníkih, po otrôcih tudi mlade drevésc v njih in v prid prihodnjimu rodu práv požlahtnijo, lepo razcvétajo, in obilno dobriga sadú obrodijo!

Pogled v gornje kraje.

(Dalje.)

V Šent-Pavlu je velik samostan, na majhnim griču, čez kateriga cesta v Šent-Andrej derži. Tù se celi Lavodol (Lavantthal) v vsi svoji rajski krasôti, ktere se človek zadosti nagledati nemore, na široko odpré. Še lepši se neki ta dolína, ktera 15 pomiznih milj (Quadrat Meilen) méri, od Wolfsberga proti Šent-Pavlu prikaže. Pa opisati nje dražesti (Reize) naj se drugi potrudijo: jez bi samo želel, de bi vsi Dolenci tù sém prišli: naj bi se učili, kako se žitno polje obdelava, kako se živina rediti, kako se sadonosno drevje saditi in snažiti mora. Tù bi vidili, de se pri tolkovcu (Prügelwein) 100krat bolje živi, ko pri tertnim soku. S tem ne mislim reči, de bi Dolenci rejo vinske terte opustiti, in samo sadonosno drevje rediti mogli (kar bi pa vender v nekterih krajih bolje bilo); ampak de bi toliko prostora, na katerim samo dračje in terne raste, s sadonosnim drevjem nasadili. Pa se bojijo, de bi se jih po tem vinski kupci ogibali. *)

V gori imenovanim samostanu so menihi reda sv. Benedikta. Tù so perve 4 latinske šole, v kterih se je mnogim gospodam vklada njih sadanje slavnosti položila. V Celovcu imajo latinske šole, šole modroslovja in bogoslovja svoje učeníke iz tega samostana. Polovica vsih udov tega reda je tù slovanskiga rodú. Slovanska književnost si iz tega središa učenosti veliko dobriga za prihodnost obeta. — Od tod naprej do Šent-Andreja derži cesta med sadonosnim drevjem in med njivami s bohотно (üppig) rastečo sterníno, na kteri se zdrava gorska sapa, ki iz verha bližnjih velikanskih planin v dolíno pihljá, kakor na širokim morji ziblje. Med takim bogastvam naravske lepote se pride v serce te rajske dolíne, v čedno mestíce Šent-Andrej. Tukaj je sedež vsakteriga lavantinskiga knezo-škofa, na kterim sedaj slavno poznani, in od svojih Slovincov serčno ljubljeni milostljivi Gospod Anton Martin sedijo.

Oní so v verstí vsih pastirjev na sedežu Lavanske škofije, ktera je v letu 1228 po solnograškim nadškofam Eberhardam II. vstavljena, dva in petdeseti; od léta 1789, kar je tej škofii Celjski krog pridružen, sedmi; slovenskih rojakov na imenovanim škofovskim sedežu tretji. Bog nam Jih ohrani dolgo lét! Vsakteriga škofa za

*) Poznam v nekem kraji grajšinskiga vinogradnika, ki je še clo ud gospodarskiga društva (Landwirthschaft-Gesellschaft), ki kmete, kar jih je pod tisto grajšino, močno odgovarja, de bi sadonosniga drevja v svojim kraji ne sadili, kér bi po tem tovarniki jih dolžili, de vino s sadnim moštam mešajo, ter bi se jih ogibali. Ali ne zasluži tak od gospodarskiga društva velike častne svetinje — iz usnja narejene?!

Pisatelj.

Lavansko škofijo izvolijo poleg stare pravice solnograški nadškof. Njih Eminencija gospod Kardinal knez Švarcenberski, sadanji nadškof v Solnogradu (Salzburgu) priznavajo v Lavanskih škofih med drugimi lastnostmi tudi znanje slovenskiga jezika za potrebno. To so pokazali v Svoji besedi, kakor se bere v 12. zvezku katoljskih listov iz Tirola leta 1843, v kteri so za tedaj vdovljeno Lavansko škofijo gospoda Franca Ksaverja Kutnarja, blagiga spomina škofa, izvolili.

(Konec sledi)

Žalostna prigodba.

13. dan tega mesca je pogorela blizo Tomina ena vas z imenam Dolja. Oginj se je od vetra pognan takó hitro po slamnatih stréhah razširil, do je v eni uri 34 poslopíj pogorelo, in de ljudjé zunej svojiga življenja in živine nič družiga niso mogli oteti. Od vsih hiš je bila, kakor se sliši, le ena sama zavarovana. *) Kakó de se je oginj pričel, se še za gotovo ne vé — blezò de le po neskerbnosti. V 7 létih je tukaj na Tominskim 6 velikih vasi in pa še veliko posamesnih hiš pogorelo, in vse te nesreče so se zgodile le po neskerbnosti in nerodnosti ljudi. Premalo skerbi se še povsod na oginj ima! —

J. L.—b—

Oznanílo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajnskiga sadja.

(Dalje.)

26. Od gosp. M. Ravnikarja, fajmoštra na Selih, smo dobili: weisser Sommergewürzappel (morebiti kopotec ali klopotec?) jabelko práv žlahtniga pleména, ki zasluži, de bi si ga kmetovavci práv pogostama zasadili.

27. Gosp. Janez Müller, posestnik na Viču, ki ima veliko lepiga sadja in rad brez plačila tudi cepiče deli, je poslal: Nr. 1. weisser Sommergewürzappel (morebiti klopotec?), ravno popred pohvaljeno žlahtno pléme, ki je tudi rado polno; Nr. 2. poletinskih tofeljnov (Sommertaffetapfel); Nr. 3. rothe Sommercalville, (krajnskiga imena ne vémo); Nr. 4. Azzarol-Apfel; Nr. 5. gospodičin (Frauenbirne); Nr. 6. Wiener-Mostbirn, hvale vredno pléme, ki je rado polno; Nr. 7. kašnic (Flaschenbirn), lepe pa puste hruške; Nr. 8. laških medenc (Annabirn?); Nr. 9. Kirschpflaume, (krajnskiga imena ne vémo); Nr. 10. Sommertaffetapfel.

Odborstvo sadne razstave 16. vel. serp. 1847.

(Dalje sledi.)

*) Oj! de nekterih ljudi ni drugači spametovati, kakor z be-raško palico! Vredništvo.

Današnjimu listu je perdjan 16. dokladni list — in pa dva in dvajseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	28. vélikiga serpana.		23. vélikiga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	34	2	32
1 > > banaške	2	50	2	31
1 > Turšice	2	—	2	3
1 > Sorsice	—	—	—	—
1 > Réži	1	59	2	15
1 > Ječmena	1	21	1	30
1 > Prosa	1	—	1	30
1 > Ajde	1	35	1	46
1 > Ovsa	—	57	—	54

Lavodolskim vinorejcam péle. Bog daj! de bi se ti naši vinorejci po tem tako dobro počutili, ko se zdaj Lavodolci pri hrušoveu in jabelčniku počutijo! D.

Nesreča.

V saboto 7. dan velikiga serpana tega leta je premogarnice *) v Hrastniku, okolici Dolske fare in podpisane komisije huda nesreča zadéla, pa še huji bi bila skorej nasledke iméla.

Po hudim in dolgim deževanji je namreč mnogo plazovja nad strôp poglavitniga premogarskiga pota, ki se Mariin zove, zderčalo, in s svojo težo podcimprani strop potlačiti in zrušiti žugalo. Gospod Karl Wehrhahn, vodja tamošnjiga premogarstva, se je podal tisti dan ob štirih popoldne pod močno tlačeni strôp, izpod kteriga so premogarji podporila spravljali; pa préj, ko se misli, je teža plazovja strop presilila, ter ga s podporili vred med groznim hrušem podrobila, pot zasula, in to tako neutegama, de je le en sam premogar še ravno komaj nesreči odšel, in pod obokani (velbani) strop nekaj nazaj vtékel. Gospoda vodja in dva premogarja (knápa) je podsulo. Komaj iskrica upanja je ostala, te tri nesrečnike še kedaj žive viditi, sosebno, kér je plaze le še vléklo in podzemeljske steze zasipavalo.

Na naglo oznanilo gospoda premogarskiga pisarja, ki je vse te nesreče živa priča bil, so po nekterih urah v pomoč perhiteli ne le vsi tamošnji premogarji in strežniki, temuč tudi premogarji in rudarji iz Zagorskih jám na Krajskim s svojim vodjem, gospod Maurerjevi premogarji iz Terbolja s svojim županom, c. k. rudarji s svojim vodjem Engelnam iz Terbolja, in poslednjič šest c. k. gospodov inženirjev iz bližnje železnice z mnogimi delavci na železnici, kakor pozneje mlaji gospod Piko, sin prejemnika vsiga déla na železnici z 50 baklami.

Kmalo so se dela poprijéli, zasute siroteje najti, desiravno ne vedó, kje de se znajdejo, ali če so še živi. Pa kar je neutrudna pridnost nekterih ur storila, plaz pokončá, ki se med védnim deževanjem vtéruga in v ravno odkopane jame zderdrá.

Ali dobrim dušam sercé še ne vpade; zopet se dela z vso močjó primejo in delajo, dokler jih terda noč ustavi, v kteri zopet neprenéhama scurkama lije. Le votljino odvzgor v jamo po noči skopljejo, drugo delo morajo do jutra odložiti.

Juterno sonce 8. velikiga serpana verže prvi žark upanja na premogarnico in nje neutrudne delavce, de bi še kje bilo zasute otéti. Zaslišal se je vpervič glas ubogih jetnikov iz globočine. Pa kér je plazovje le še zemljo pertiskalo, se še enkrat vse skazí, kar se je čez noč naredilo. K sreči, de deževanje prestane. Hitro se začne z rudarskim svedram zemlja vertati, ter se votljina več sežnjev globoka zvéta; to je pomagalo: nesrečniki dobijo sape, in se sačnejo z svojimi rešniki meniti, de se zvé, kje práv de so. V prostori 3 čévlje visokim, 4 širokim in 6 dolgim imajo svojo strašno ječo.

Skoz terd prémog se nova dibla navdol dóbi, skoz plazovni nasíp druga déla, in po tih potih se do šestih zvečer vhod do ubogih jetnikov dokóplje. Ob ti uri je bil vroči pa stanovitni trúd dobrih duš z nar slajšim naslédkam plačan: vsi trije, ki so celih 26 ur takó rekoč v naročji smerti ležali, pridejo iz otožnih támnic z očmi proti milim nebesam obrnjenimi zopet na dan. Glasa veselja pa in priserčne zahvale Bogu in ljudém peró popisati ne more!

*) Jame, kjer premog (Steinkohle) kopljejo.

Karl Wehrhahn se podá kar ročno na svoj dom k ženi, ki od strahú omedljuje, in med svoje ljubljene otročiče, kterim je vsigamogočna roka po dobrih ljudéh očeta zopet podarila.

Od Preboljske komisije 12. dan velikiga serpana 1847.
Anton Wolf, komisar.

Oznanilo velike sadne razstave v Ljubljani.

Velika sadna razstava, od ktere smo že večkrat govorili, se bo začela perve dni prihodnjiga mesca. Sadjorejci iz vsih krajev so tedej povabljeni, sadja noter do Roženkranske nedelje v pisarnico kmetijske družbe za to razstavo kakor lani — od vsaciga sadú po troje — poslati ali prinesti, vsako pléme ali sorto zaznamovati in *krajsko imé* perpisati.

Odborstvo c. k. kmetijske družbe.

Oznanilo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajskiga sadja.

(Dalje.)

28. Gosp. Janez Krobath, posestnik v Stražišu blizo Krajnja, je poslal: Nr. 1. kašnic (Flaschenbirn); Nr. 2. žlahtnic, rothe Jakobsbirn; Nr. 3. Haberbirn ali Nagovizbirn (tudi brez krajskiga imena); Nr. 4. rudečih muškatelj; Nr. 5. Solzburgarc (Salzburgerbirne nach Manger) in pa še eno nezrelo pléme, ktero bi gosp. Krobath ne bil poslal, pa se je bal, de bi ga pozneje ne mogel poslati, zato kér ponóčni vlačugarji sadje kradejo, naj bo zrelo ali ne! Zares žalostno je slišati, de se nikjer tacih gerdúnov ne manjka, ki že nezrelo sadje kradejo, drevesa poškodejejo, posestniku veselje in pridelk kratijo, sebi pa grižo in družih bolezin več naključijo! Naj bi pač vsak, ki taciga roparja zapazi, ga gosposki zatožil, de bi ga po postavah strahovala!

29. Gosp. fajmošter Kunstl, so nadalje poslali: Nr. 8. medenčnih jabelk (ki pa še niso bile zrele); Nr. 9. dolgorepk (langstieliga Honigbirn) Nr. 10. Glasbirn (?); Nr. 11. ilovk; Nr. 12. laških češpelj, (Tyroler Pflaume) (kar je okrogliga košičevja zunej češinj — pišejo gosp. Kunstl — imenuje kmet slive; kar je podolgastiga pa češplje; za zgodnje in boljši pleména pristavi besedo: laške); Nr. 13. Königspflaume (cibare?) Nr. 14. češpelj, Nr. 15., zelenih sliv (grüne Weinpflaume).

30. Od gosp. Andreja Kopača, fajmoštra v Begnjah: kašnic (Flaschenbirne); weissgefiamter Cardinalapfel; Kirschpflaumen — brez krajskiga imena.

Odborstvo sadne razstave 21. vel. serp. 1847.

(Dalje sledí.)

Današnjimu listu je perdján tri in dvajseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	4. Kimovca.		30. velikiga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače.....	2	34	2	24
1 > > banaške.....	2	50	2	30
1 > Turšice.....	2	—	1	55
1 > Soršice.....	—	—	2	6
1 > Réži.....	1	58	2	15
1 > Ječmena.....	1	20	1	30
1 > Prosa.....	—	—	1	22
1 > Ajde.....	1	35	1	40
1 > Ovsá.....	—	54	—	51

učitelja malih šol nar menj 200 frankov (v našim denarji 78 goldinarjev) biti. Deželno vladarstvo, ki daje vsako léto svojim igrališam (teatram) 1 milijon in 400,000 frankov, načelništvu (Generalstab) 17 milijonov, duhovstvu 37 milijonov, vojništvu 400 milijonov i. t. d. — daje šolstvu vsako léto le 609,180 frankov in 81 centimov; ali ni to smešno majhen denár?! Vladarstvo, ki daje vsako léto 2 milijona in 340 frankov za poboljšanje konjske reje, daje za omikanje in poboljšanje človeškiga rodú le nekaj čez 600,000 frankov! En človek je tedej menj vreden kot en konj! Šolskim učiteljem le po 200 frankov dajati, ali ni to ravno toliko kakor zastran šolskiga poduka dane postave zatirati? Perva dolžnost vsaciga vladarstva je, vsim podložnim dobrote šolskiga poduka brez plačila nakloniti; torej šolstvo tako napraviti, de dobiva učitelj spodobno plačilo od vladarstva, in de otroci brez šolskiga davka zamorejo v šolo hoditi. Ni bilo tedej práv, de je bila postava dana, de morajo otroci šolno plačilo odrajtovati, ktero je v letu 1845 sneslo 23 milijonov 209,550 frankov in 85 centimov, torej več ko polovico učiteljskih dohodkov; deželskih učiteljev je bilo tisto léto 33000. Od vsih strani so se jeli rodoljubni Francozi pritoževati, de tako ravnanje ni práv, in de je silno potreba, zalostni stan učiteljev poboljšati, sicer bo časti vredni učiteljski stan zmirej bolj zgubival občinsko spoštovanje, ktero mu po vsi pravici gré. Ni tedej čuda, de se morajo učitelji, sebe in svojo družino preživiti, zraven učilišva tudi družih reči poprijeti, kakor je to neki učitelj blizo Perona storil, ki je učitelj, cerkveni pevec, gosposkini pisár, štacunar, pék, mesár in kerčmar ob enim! —

Ni davnej kar je tedej minister občinskiga učilišva na Francozkim učiteljski stan poboljšati sklenil, de bi se vsakimu učitelju na dan saj pol drugi frank (v našim denarji 34 kraje. in pol) kraljeviga plačila dajalo — ali bo pa tak majhin poboljšek kaj pomagal? — Blagor deželi, kjer so učitelji malih šol bolj plačani, kakor na Francozkim, zakaj brihten, priden in pobožen učitelj na deželi je visociga spoštovanja vreden mož. De bomo pa take učitelje imeli, morajo tudi pošteno plačani biti.“

Sivi pondeljki — huda reč.

Za mnoge rokodelce so sivi pondeljki (Blaumontag) dnevi nar večí škode. V nekim listu smo brali oistre pa resnične besede nekiga ljudoljuba zastran gerde razvade: v pondeljkih po kerčmah popivati, premoženje, zdravje in pobožnost zapravljati, rekoč:

„Če ravno dragina in revšina rokodelce tare, so vunder v pondeljkih kerčme vse polne taci ljudi, ki popivajo in druge nespodobnosti vganjajo. Taki ljudje, ki upijejo čez draginjo kruha, zapravljajo vunder ob pondeljkih, kar so čez teden zaslužili, in celi dan nemarno pohajkvajo, namest de bi delali. Kér so po takim živinskim ravnanji tudi še dostikrat v tvorek vsi jalovi, zgubijo tri dni v tednu za delo — ali je čuda, de jih potem revšina tare? O de bi jih popolnoma zaterla! saj bo za njih družino veliko boljši, de ne bo imela slabiga izgleda več!“

Opomba zastran Šent-Elenske pšenice.

Za setev Šent-Elenske pšenice je sedanjí teden nar boljši čas; kdor jo želi dovelj pridelati, naj jo tedej berž na dobro zemljo in práv redko seje; če je zernje

le po štiri ali pet palcov saksebi, je dosti gosta, gosteji jo sejati ni práv, zato kér se sama takó zgosti, de je kaj.

Kdor je še kaj za seme potrebuje, jo dobi pri „Kovaču“ v Šiški še kaj maliga. Vredništvo.

Oznanilo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajnskiga sadja.

(Dalje.)

31. Gosp. Lorenc Pintar, odgojitelj v Radolci, so poslali, na Dolenskim popotovaje, naslednjih hrušk: iz farovžkiga verta v Soteski Nr. 1. kervavk (Sommerblutbirne), ki mehke nimajo nobene cene, terde so pa dobre. Nr. 2. gospodičin (Frauenbirne); Nr. 3. Solburgarc, Nr. 4. cesaric (gelbe Sommermuskateller) Nr. 5. krajvodnic (kleine kreiselförmige Mostbirne) Nr. 6. Wiener-Mostbirne; iz farovžkiga verta v Balti vasi pa kašnic (Flaschenbirn).

32. Gosp. Jožef Poklukar, fajmošter na Dobrovi, so na dalje poslali: Nr. 4. zelénk (gemeine Wirthschaftbirne), Nr. 5. kašnic (Flaschenbirne), Nr. 6. sedenšk (morebiti sajenšk, aus dem Samen gezogen, (na Gorenském iz pešká izrejenimu sadju pravijo peškúr), so neko žlahtnično pléme; Nr. 7. medénk in Nr. 8. rudeškanov, ki pa še niso zreli bili.

33. Od gosp. M. Kristana, fajmoštra na Vačah: Nr. 1. gospodičin (Frauenbirn); Nr. 2. Flaschenkürbisbirn (krajnskiga imena ne vémo); Nr. 3. frühe dünnstielige Sommerbergamotte (tudi brez krajnskiga imena) posebne hvale vredna hruška.

Odborstvo sadne razstave 21. vel. serp. 1847.

(Dalje sledi.)

Oznanilo prodaje.

Ces. kralj. kmetijska družba v Ljubljani bo na sv. Mihela dan dopoldne od devetih do dvanastih, in če bo treba tudi popoldne od 3. do 6. po očitni dražbi na prodaj dala več svojih senožet poleg cesarskiga grabna, v Prulah in na Ljubljanskim močirji (mahu) ležečih, in ravno takó tudi 25 oralov in 451 štirjakov veliko zemljiše na močirji, ki se „Franzenhof“ imenuje. To poslednje zemljiše bo ali celo skupej, ali na 6 kosov razdeljeno prodano.

Kteri mislijo eno ali drugo zemljiše kupiti, naj pridejo na sv. Mihela dan ob devetih na zidani most; sicer pa zamorejo od danes vsaki dan od 9. do 12. in od 3. do 6. v pisarnici kmetijske družbe v Salendrovih ulicah Nr. 195 vse tó na tanjko zvediti, kar zvediti želijo; tukaj le še tó na znanje damo, de kupšine ne bo treba precej odriniti, ampak v šestih letih poplačati.

Odborstvo c. k. kmetijske družbe v Ljubljani 11. kimovca 1847.

Današnjimu listu je perdjan štir in dvajseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	11. Kimovca.		6. Kimovca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	33	2	30
1 > > banaške	2	50	2	40
1 > Turšice	2	—	1	56
1 > Sorsice	—	—	2	6
1 > Reži	1	54	2	15
1 > Ječmena	1	24	—	—
1 > Prosa	1	22	1	18
1 > Ajde	—	—	1	36
1 > Ovsa	—	54	—	49

zlegov na svetu, kateri bi druge vire ali vzroke imeli; in vse pregrehe in strasti nam vpijejo z enim glasom, kar sv. pismo s temi kratkimi besedami oznanja: Izai. 48, 22. *Za hudobniga ni miru (sreče), reče Gospod.* Kokó velika je tedaj sreča, katero ljubezin človeku prinese že od te plati, de ga od toliko zlegov in terpljenj otmè, ktere is hudiga poželjenja in djanja izhajajo! —

Tode s tem ljubezen še ni dovoljna. Nji namreč še ni zadosti, de se le hudiga poželjenja in djanja varuje; ampak ona si z enako zvestobo tudi za vse nasprotné čednosti prizadeva, tedaj namest napuha skazuje ponižnost; namest skoposti darljivost in postrežnost; namest nečistosti čistost i. t. d. In kér je natorski red od nar modrejši stvarnika tokó osnovan, de navadno (to je kolikanj se brez škode viših namenov zgoditi zamore,) iz dobrih djanj tudi dobri nasledi izhajajo: kokó velika je sreča, s katero ljubezin spet po ti plati soje zveste služabnike obdaruje! —

De le po večim in sémtertje kak izgled opomnim: Kakošno lepo mesto najde dostikrat le ena sama *ponižna* beseda iz ljubijočiga sercá izrečena! Koliko jeze vto-laži; koliko krega in prepira odverne; kakošno poštovanje ponižnimu samimu nakloni, ali morebiti cio k nar veči prijaznosti ali dobrotnosti do njega obudi! — Koliko nar lepši veselja pripravlja dobrotnikom *darljivost* in *postrežnost*; s kakošnimi prijetnimi čutili dobrih djanj njih vest oblažuje; h kakošni hvale in hvaležnosti ona dostikrat obdarovane obudi; kokó njih dobro ime povzdigne in vse dobre, ja tudi hudobne k njih poštovanji nagne, in kjer koli potrebujejo, k nasprotni pomoči in postrežbi obudi! — Dalje s kakošno srečo in blagostjo obdaruje soje zveste nasled-nike *čistost*? Kakošin notranji mir in veselje jim zmerej ohrani; kokó varuje in uterdi njih zdravje; s kakošno lepoto kinči obličje mladenča in device; kokó prostó razpleta in zveršuje njih umnost in brihtnost; kakošno poštovanje in ljubezin jim pri vsih pridobi; kakošno spretnost in pripravnost za vsak stan jim uterdi! —

Enako veljá od vsih drugih čednost, od katerih, de ne bo govorjenje predolgo, le eno samo še v misel vzamem, namreč *zvesto delavnost* v sojim poklicu, kateri je lenoba ali pohajkovanje nasproti. Kokó obilno de je večidel povračilo pridne delavnosti že tukej, ne dvomim, de bi ne bili že večkrat sami priča bili. Tode marsikej dobriga ima delavnost v sebi, kar jih veliko ne pozná, ali saj premalo čisla. Ena imenitna dobrota delavnosti, ktere jih veliko ne čuti, je že ta, de nas od neterpljive dolgočasnosti otmè. Ko bi vi imeli več praznikov eden za drugim, koker jih pa imate, in ko bi o praznikih clo nič delati ne smeli: tedaj bi se prepričali, kokó neprenesljiva je dolgočasnost, in kakošno dobroto nam je stvarnik skazal, de nas je k delu vstvaril. Mislite si postavim jetnika, kateri je le na tri ali štiri dni v ječo obsojen, kjer clo nič dela nima; in to vém, de bi že drugi ali tretji dan nobeden iz med vas, če tudi nar terji delo ima, z njim menjati ne hotel. (Dalje sledí.)

Žalostno oznanilo.

Ravno za Trebniškiga tehanta izvoljeni častitljivi gosp. Janez Traun, so po kratki bolezni v Ribnici umerli. Za inštaliranje odločeni dan je bil dan njih pogreba.

Oznanilo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajnskiga sadja.

(Dalje.)

34. Žlahtna gospá Vestova iz Šenpetra poleg Krajnja so poslali: Nr. 1. Revalischer Birnapfel (brez krajnskiga imena), Nr. 2. weisse Sommerschafsnase (brez krajnskiga imena) in pa posebne hvale vrednih zgodnjih breskev (kleine violette nakte Frühpfersiche.)

35. Od gosp. Franca Souvana, kupca v Ljubljani, ki ima veliko práv žlahtniga sadja na svojim vertu, smo dobili posebne hvale vrednih jabelk: geflammte frühe Sommercousinotte, in tudi žlahtnih hrušk: frühe dünnstielige Sommerbergamotte; razunteh tudi: rothbakige Sommerzuckerbirne — vse brez krajnskih imén.

36. Gosp. Matija Milave, iz Studeniga, je poslal: 1) zgodnjic (lange violette Dattelpflaume), 2) zgodnjih cibar (rothe Mirabelle) in pa 3) šmar-nic (rothbraune Himbeerapfel.)

37. Gosp. Alojz Urbančič iz Preddvôra: 1) grosse Sommerzapfenbirn, 2) geblümte Muskatbirn, 3) lange violette Dattelpflaume, 4) violette Kaiserpflaume, 5) rothe Damaszenerpflaume (brez krajnskih imén).

38. Gosp. fajmošter Ravnika na Selih: 1) cesarjev (grosse Rambour oder Pfundapfel) in pole-tinskih kosmačev (weisse Sommerreinette, weisse Wachsreinette.)

39. Gosp. Müller iz Viča: Nr. 11. lotrinških cesarjev Lothringer-Rambour oder Pfundapfel), ki so take velikosti, de zavoljo prevelike teže dostikrat še clo popolno dozoriti ne morejo, Nr. 12. marmorirter Sommerpepping (?), Nr. 13. blumensaurer oder weisser Sommerrambour — vse troje pleména posebniga priporočevanja vredne. Nr. 14. Flaschen-kürbisbirne, Nr. 15. Solzburgare.

40. Gosp. vitez Widerkhern iz Male Loke so zopet poslali: Nr. 1. Solzburgare (Salcburgerbirne), Nr. 2. frühe Schweitzerbergamotte, Nr. 3. Veilchenapfel, in Nr. 4. peruvianjskih breskev (frühe Peruvianerinn.) Vse te pleména so žlahtne pleména in zaslužijo sadjorejcam priporočene biti; krajnskih imén pa še dozdej nismo môgli zvediti, bojè de jih tudi ni. Kér bi se pa vunder utegnulo primeriti, de jih bomo zvedili, bomo še en čas čakali, predin jim bomo nove dali. Gotovo pa je, de veliko žlahtnih plemén še krajnskiga imena nima, ktere bomo tedaj mogli na novo kerstiti.

Odborstvo sadne razstave konec vel. serp. 1847.

(Dalje sledí.)

Današnjimu listu je perdjan pet in dvajseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	18. Kimovca.	13. Kimovca.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače.....	2	34	2	30
1 > > banaške.....	2	55	2	40
1 > Turšice.....	2	—	1	56
1 > Soršice.....	—	—	2	6
1 > Reži.....	1	55	2	15
1 > Ječmena.....	—	—	—	—
1 > Prosa.....	1	21	1	18
1 > Ajde.....	—	—	1	36
1 > Ovsá.....	—	51	—	49